

S. P. Art. Plot. Lipa.

Pluton Łęczęwice

M. p. dn. 11. 11. 43r.

plut. Tomáš Edward.

Poręczenie w Z.S.S.R.

1. 11. 5 (6397) Z

6397

6397

W roku 1940, 10 lutego o godz. 5 rano, kiedy
mroź był około 40% C. wraz z rodzimą, 4-letnim synem, żoną
i dwójkiem starych rodziców ustaleni aniektowani przez władze hitler-
ckie i przesłani na powrót i nie oddani im broni, wyjeżdżając ni-
gdyż przez powrót i w czasie mojej pracy, jak również jako je posiadateli gospodarstwa,
kupując za własną gotówką 18 kł ha ziemi polskiej w pow. łęczęwskim
gm. Podonadzi, w okolicy. W tymże dniu zrezygnowano moją gospo-
darstwo i zabrali inwentarz i majątek i majątkiem. Wyjeżdżając
nami do gm. Podonadzi i w pałacu p. Kochanica Ottona, gdzie mieszkano
z całą rodziną Podonadzi i przetrzymano do dnia następnego tj. niedzieli
11 lutego i w tymże dniu nie udało się nam wyjść z wsi, nie udało
nam się na małe dzieci i starsze odwieźć nas przemaszani do St. Kółki
Łęczęwskiej, a w czasie podróży zmarło. Kilku dzieci, gdyż nie-
mogły wytrzymać wielkiego mrozu, a matki nie miały czasu je
odwieźć, bo nie dali czasu przynieść ich i sobą zabrak. W Łęczęwsku
zamknięto nas do wagonów bydlęcych 40 osób do jednego wozu
z bagażem i warunkami okropnymi i obrzydliwymi, bez ogrzewania
i ubierań, gdzie swoje potrzeby fizjologiczne zaspokajano w obecności
kobiet, starszych, małych dzieci i młodzieży. W takich wagonach
przejeżdżano nas do Archangielskiej obłasti przez całą drogę do dnia
3-go marca dzięki na dwa lub trzy dni raz na dzień rąpy i chłód.
W dniu tym przejeżdżano w rej. Onega na małym przystanku kolejowym.
Wyznaczono nas z wagonów naszą drogą pod gołe niebo
z małymi dziećmi i starszymi, gdzie musielismy czekać pomimo
silnego mrozu i śniegu małych dzieci i głośnie i zimna %.

na furmanti, które nadentę, aby nas ustrze i zwinie na miejscu prama-
 czenia. Po całonocnym ^{nie} śnie sanie gotych desek, jechaliśmy przez 3 dni
 w tundry Archangielskich lasów i po trzech dniach umieszczone nas w
 Socjaku Turyłowa nad wielkim jeziorem pomiędzy niedziemi i bagnami
 w barakach po 10 osób w jednym mieszkaniu 4 metry szerokości i 6 długości,
 gdzie trudno było wystrzyc z braku powietrza. Tam rozpoczęła się ciężka
 praca linna, do której umieli pod groźbą wygnania i więzienia nie
 dajmy wycofywać a o śmierci nie mówiąc było przynajmniej, ponieważ
 wyjętym jankom dozwolano do pracy dać zarobić tyle, iż nie mogli
 nawet wykupić chleba dla rodziny, który dawano po 400 gramów na
 osobę i ryby świeże, którą nas karmiono. I tak przy silnych mrozach
 dochodzących do 60% i więcej w podartych butach bez walonek
 i dobrego odzienia wzięliśmy przerażenie do roboty lasowych o głębokości
 śniegu do 1 1/2 metra śniegu dawali normy do wyrobienia 6 kłm
 na jednego człowieka. Po całonocnej pracy, głodkiem i zimnem mrozem
 janki śniągali z drzew i brali na śledztwo, gdzie pod groźbą karania
 i polikowania, chcieli nammusić do wydania braci swoich
 Gólarów, którzy cenną byli wprzeżeni, cenną w Górze rajmowali,
 lecz nie pomogły ich bracia i groźby śledztwa odwołano się potem że
 umieli mi o podpis, ażebyś nie nie mówić oś mi nie pytało.

Laureta się głodowała, ludzie zaczęli chorować i umierać mogli wzmia-
 nie kilka mi znajomych narciarzy umarłych z głodu jad up!

Kolandi Jozef, Weber Jozef, Biaty Aleksander, Lubred Bertlomijs,
 Linnakowski, 17-to letnia dziewczyna Ullimaina, a podczas spalenia
 drewna pomocą Kłory ulano 18-to letni syn Kłory z Wotkowyska.
 Łoj Jozef, jak również wachomo wzięciem Rajłowskiego Flawissowa
Mugolskiego Józefa, Jamendi; i Kobiet biatowa, która dostala

ponieważ śmierć w więzieniu pozostawiając dwie siostry na pastwę
 losu. (Jermolowa zmarła w więzieniu, pozostała Iona i córka małych
 dzieci, Bajkowska zmarła po amnestii po wypuszczeniu go-rczyciem.
 Dzięki do tego, że i przylimny był ułaskawiony; Kozniewski z jądrem, a chleba nie
 dawali; nie było raco kupy.) (Z chwila wybuchu wojny Sowiecko-Niemieckiej
 i ogłoszenia amnestii, nie dali odwdementów na wyjazd, lecz pozwolili
 że musimy pozostać i pracować do skonczenia wojny. Dopiero po wielkich
 staraniach i płaconiu uwolono wyjechać, ale na własny koszt gdzieś do doli
 było 150 kilometrów, kto miał pieniądze, ten zapłacił formantów; jechał do
 st. kolej, a kto nie miał ten szedł na samych ciężkich okuciu lub starców.
 Po dotarciu do kolei czekałimy w korytarzach nie opalonych i duszących
 okuciu na wagony, abnie chcieli nam ich dać, mówili że mają wagony
 do wyjazdu wojennego, a nie woję Goladów. Po tygodniu czasu otrzymano
 liimny stary wagon drewniany, którym jechalimy aż do Dział-Abacie,
 i tam od dn. 2 grudnia 1941. do dn. 1 lutego 42 roku walcząc i głodując
 po 3 dni nie widnie chleba i z uszami które nam ciasto objadły, dowie-
 ziono nas do H. S. S. Dział-Abacie i 20 kilom. od miasta obrado-
 wo w kotełnicie, gdzie nam dawano po 200 gram mąki na ciocienda roboty,
 a kto nie mógł pracować ten nie uisoblatarł. Pracowatim sam, bo imia
 musiała być przy chorych rokinach leżących na ziemi i małaletnim
 synu, po pięciu dniach pożegnaniem rokin, wstąpiłim do Brni Golad
 spełnie obowiązku obrotu Golada, a jednocześnie dać pomoc dla rokin.
 Federas miastuiby w 7 d. 9. otrzymałim list od siostry, która pise co
 następuje: po trojeu objećiu do wojna na drugi dzień tj. 20 lutego
 umarła matka, a miesiąc po śmierci matki zmarła ojciec, jstetim
 sama z synem w Dział-Abacie wyjeżdżam zagranicę obłąd niemiem.

A

1/

Obecnie imna z synem zjadaję cis z Fehranis, omnis rōmies ma
 iadomies, ale o rodicach ju' cis nigdy nie dowie porostaję ielo ma
 zarore na ciemi Sowiecie; Stawozwie progueli tak ujęs Paldę,
 lea zabradō im cis i zboria na dalekō pōtroz' do Goryem, porozna
 zō na zarore.

plut. Tomaszewski